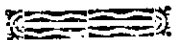

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBÖL Szombaton 16. Májusban 1789.

*A' következdek is ugyan alkalmasint tapugathatok;
de látsúk tsak a' jelen-valókat !!!*

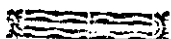
A F. Tsálszár, kinek előbbeni nyavallyáit már egynéhány napoktól fogva minden-napi hideglelés-is követte, már 8 napoktól fogva az ágyban fekszik. A' múlt hétfön ezen hideglelés nem vala olly nagy mértékben, mint az az előtt való napokban; azért kedre virradolag meg-szűnés nélkül alutt. Kedden semmi hideglelést nem érze ő Felsége; de a' Szeredára virradó északát minden álmom nélkül tölté-el. Ezen nyavallyás' környülállásai ő Felségének azolta mind illyen forma változások között lévén, az egészségre leg-méltóbb Felség ma is a' bete-

ges ágyot nyomja!!! — Midőn az Anglus Orvos Doktorok, nevezetesen ama nagy hírű *Tzimermann* tudósítást vettek volna az ő Felsége nyavallyás körülállásairól, ezek (ugy beszélnek leg-alább) azt az ítéletet tették, hogy ha az efféle nyavallyát hideglés nem követi, még a' gyógyításához nagy reménység lehet — mióltától fogva a' hideg leli ő Felségét, a' Bétsi Publikum tsüggendező szomorúsággal emlékezik a' maga jó Fejedelméről!! — —

Hogy *Abdul Hamid Ur* a' közelebb uralkadott Török Császár ő Felsége a' múlt hónapnak 15-dikén bizonyosan meg-hólt, annak csak az az oka, hogy ember volt. A' többi-is mind meg-hal; itt biz a' leg-nagyobbik Ur sem sokáig *roftagal*. Ezen tudósítás már külömbb külömbb-féle Velentzei Levellek által erősítettik, és senki sem kételkedhetik benne. Uralkodása kezdődött vala 21-dik Januáriusban 1774-dik esztendőben, és 64 esztendős korában halamag. Az ő Unokája *Szelim Gináhdári*, az ezelőtt volt Szultánnak III-dik *Mustafának* fia, ki most életének éppen 28-dik esztendejében jár, leg-ottan Császári székibe üle, és a' hatalmas Portának igazgató botját kezébe vevé. Ezen meg-hólt ősz Török főnek egynéhány száz ágyasai és feleségei árván maradának, kik halála után, a' Porta szokása-szerint, egy egy darab kenyérrel mind el-botsáttatának mivel az ujj Császár mindenkor ujj *Seráitt*: ágyasok házat szokott fel-állítani, mihelyt az Uralkodásra lépik, minthogy addig egy Török Hertzegnek-is meg-házafodni, vagy magánál Afzszonyi személyt csak tartani-is tellyesféggel nem szabad. — Ezen

meg.

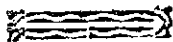
meg-hólt Török Tsászárról még a' leg-helyesebben ítélő Politikusok-is meg valják, hogy egy jó szivü tanult ember vala. Ennek uralkodása alatt kezdett a' *Muslinak* (Török Pápa) rendkívül való hatalma annyira le-vásni, hogy már most a' Divány hamar si-nort is akaszt a' nyakába, ha meg-érdemli. — Némely Levelekben az iratik, hogy *Abdul Hamid* rövid nyavallyája után rend-szerint való halállal hólt volna-meg; de némely Velentzén kerefsztül jött Le-velek azt akarják erősíteni, hogy méreg által esett volna halála *Drinápolyban*. Az ő Székibe ült *Széli-m* már meg-kettőzött erővel kívánnya a' hadat folytatni, és az uralkadó székbe ülésékor egész Kon-stantinápolyban 3-fzor kiáltatott - ki Jaj! jaj! jaj a' *Gaurok*nak. *Széli-m* maga -is az idei táborozásban jelen fog l-nni. — Az Anglus Királynak szerentsés meg-gyógyulása, a' Spanyol Királynak és a' Nagy Szúltánnak halála, sokoktól nagy hátra-maradásá-nak tartatik a' Békeféségnek. hát ha még — —

Hogy Gen. B. *Splényi* életben és frissen legyen, hogy a' rólla költött hir nem igaz, azt a' héten Beszbe érkezett 3 Levelei-is bizonyítják: hálá Is-tennek !!

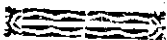
Hadi Történetek.

A' Fő Hadi-Tanártól ki-adott Tudósítások szö-ről szóra ezek: (**)

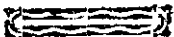
„Feldmarfal-Lájdinánt Hertz-Hohenlohé, ki az Erdélyi Tábornak Fő-Vezére, Májusnak 2-dik napján azt a' Tudósítást tette, hogy a' Törökök Apr. 25 dikétől fogva, a' mi Sergeink-től meg-szállott *Kinényi Palsust* egynéhány ízben

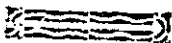
meg-próbálván, onnan mindenkor vagy hofzfú, vagy igen rövid orral mentenek-vizfza. — Apr. 26-dikán ellenséges Sergek mutogatják vala magokat *Kozsánál*, és következő napon reggeli 7 órára el-érkezik az ellenségnek 2000-nyi főből álló Serge *Gurdlotrába*, melly az *Orosz* Sergéből Kapitány *Riszt* alatt 6 tuzggal, némely Oláh Szabad-fergebéliekkel és egynéhány *Toskána* Húzfárokkal vala meg-szállva. Az ellenség ezen kevés népünkre egynéhány-szor külömbb módon és nagy dühöfsséggel rohona rá; de mindenkor vizfza-verettettek — A' 26-dikban esett tsatában mintegy 7 óráig óltalmozzák vala a' miéink magokat, az ellenség közzül sokot el-ejtettének, és tovább-is az ellentállástól meg-nem szüntének volna, ha mintegy 800 Törökök az *Olá* vizének bal-partján *Gurdlotrával* által-ellenbe a' leg-simább kösziklákon magokat nem mutagatták volna. Ez inditá Kapitány *Riszt* arra, hogy magát és Népét *Lotrán* keresztül *Szaratsinef*ig vizfza-húzá. — A' Törökök közzül ezen tsatában 70-en maradának halva az ütközet' helyén, és ezeken kívül sok holt-jaikot és sebeseiket vivék-el magokkal. — Közülünk el-esett az *Oroszok* közzül egy, 1 *Toskána* Húzfár, és az Oláh Szabad-fergefek közzül 3. Meg-sebesítették az *Oroszok* közzül 9-en, a' *Toskána* Húzfárok közzül egy, és az Oláhok közzül 4. Ezeken kívül az *Oroszok* közzül 29, és az Oláhok közzül 26-an soholt sem találatnak, és nem bizonyos ezek hová lettenek. (és így mintegy 60 *Legényeink* nekünk-is itt maradtanak) Ezen el-tévelyedteknek nagyobb része kétség kívül a' kösziklás hegyek között útat

vesztettének, a' mint hogy más nap némellyek közzüllök a' Sereghez vissza-jöttek, és a' többi is vissza várattatnak. — F. M. L. Hertzeg *Hohenlohé*, ki ezen tsata után maga is *Kinényibe* érkezett, jónak találta, hogy a' *Kornéti* Klástriomat el-hadgyák és *Szaratsinefnél* száljanak meg. — Apr. 28 — 29 és 30-dikán ezen Pofusfokon semmi egyéb nevezetés nem történt, hanem hogy a' Törökök a' *Kornéti* Klástriomat hammúvá égették. — Májusnak 1 napján meg-kémlelteté az ellenség a' mi állásunkat, és reggelre mintegy 50 főből álló Serget küldé ki az ujjabb meg- vizgálásra. Hadnagy *Fulda*, a' magával lévő *Toskána* Húzárokkal rá-üt ezekre, 6-at elejte közzüllök és mintegy 20-ig valót meg-sebefítettén, a' többit vissza-kergette. Itt a' mi részünkről el-vesztettünk 1 Húzárt és 1 lovat, és 4 Húzárok és 4 lovak sebet kaptanak. — Ugyan ezen napon még délutáni 2 órára mintegy 3000 főből álló ellenség *Kornéttól* a' *Jánai* tetőkre elé-jött. — A' F. M. L. Hertz. *Hohenlohé* Ur által tett rendelés-szerint a' mi Szélső-vigyázatainknak igen lafsan kellettük vala magokat vissza-vonni: azon közben 3 Kompánia gyalog jobbról és balról, a' *Robesd*-felé jövő út mellett egy gödör megé, a' Húzárok *Squadroma* peaz *Olt* mellett mintegy meg-búva az utat el-álván, a' *Szarattinefti* síkon tsak némely *Toskána* Húzárok és Oláh lovakak hagyatának. — Midőn a' Törökök két óra múlva arra a' helyre a' hól a' mi Szélső vigyázatunk áll vala, az ő gyalogjaikat éppen a' miéinknek jobb szárnyokra a' tetőről az erdőlyokba le-küldenék, és a' Lovaság-is mozdúlna le-

felé, tehát a' F. M. Lajdinánt nagy hirtelenséggel az Oláh gyalog Szabad-fergefekkel egy job-balról lévő tetőtskét, mellyen a' Török gyalogságnak kellett vala kereftül jöni, meg szállítván, maga pedig a' *Toskána* Kapitány *Riger* Sqvadromával és a' lovas szabad-fergebéli Oláhokkal elé-mozdúlván az ellenségre rá-ütni parantsolja, mellyet a' lovaság oly képzelhetetlen bátor sérénységgel tselekedé, hogy az ellenség leg oitan meg-győzettek képzelvén magát, meg-fordula, és a' Húzfároktól egészfzen a' *Jana* tetőkig nyomban üldöztek. Ezen szaladás közben el esék a' Törököknek Vezére 35 töd magával, kik halva hátra-maradának; de ennél sokkal többen vesztének-el az ellenség közzül a' szaladó útban, kiket magokkal el-vivének. — A' mi részünkről 2 ember és 2 lovak maradának halva, és 2 emberek, 4 lovak sebet kaptanak. — Mivel pedig a' Törökök azon útban, a' honnan jöttek vala, az erdőkben még ellent-álló Serget hagytanak vala, azonban a' *Jana*-felé való út olyan keskeny, hogy csak 3 lovasok mehetnek egy más mellett szorososan, tehát parantsola a' F. M. Lajdinánt, hogy az ellenséget tovább kergetni szünnyenek meg. — *Toskána* Kapitány *Riger* Urnak, a' többi Tiszteknek, és az itt jelen volt minden fegyvereseknek bátor sérénységeket nagyon ditséri a' Vezér Ur, kik a' magoknál olly sokkal nagyobb számú ellenségre egész meghatározott bátorsággal ütöttek. — Ez-óltától fogva, Gen. Májor *Brugglakh*, ki a' *Kinényi* Palsufokon Vezérel, azt a' tudósítási vette, hogy az ellenség magát *Kornéton* kereftül egészfzen *Gurálotrujig* nagy stettséggel visszavonta. (**)

Azokból a' Levelékből, mellyek hajókan *Triest*-be érkeztenek, úgy értyük, hogy az Orosz Tsászári Májor *Lámbró Cazzioni* az ő Hajós-fergével Sécilliának *Sirakusa* nevü Várofsa felé tett úttyában *Skutari*hoz nem melzfze 3 Török hajókat fogott légyen-el, mellyek közzül az edgyik Gabonával, a' másik Olajjal, a' 3-dik pedig Ris-kásával valának meg-terhelve, és a' mely 3 hajók közzül kettőt *Triest*-felé indított légyen.

Moldvából. A' Törököknek vad-szokások, mely szerint a' hartzban el-esett vagy el-fogott ellenségeknek fejeket el-vezzik, annyira meg-boszontotta a' vitéz de a' mellett emberséges Húszárinkat, hogy a' Törököknek példajok -szerint ök-is gyakran szabadlják a' Török fejeket, a' mint-is a' *Karajtzai* Obester alatt történt ütközet után a' Törökökkel, zsákokkal vitték szállásokba a' Húszárok a' Török fejeket. — Apr. 18-dikán minden Orosz Sergek *Botusanból* és *Jaszymból* ki-indúltak *Vazlui*-felé. Azt tartják, hogy az *Elmt* Setege között és *Mauroyeni* Fejedelem között, a' ki 20-ezer emberekkel Gallatz tájékan mondatik lenni, ütközet adta-elé magát. — A' közönséges hírek-szerint *Potemkin* Fejedelem Jaszymba érkezett immár, hogy a' Vezérlést, mellyet örege miatt Gróf *Románzov* le-tett, magára fel-vállalja.

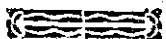
A' 24-dik April. esett bé-ütések a' Törököknek *Szirovátzba*, most más Levelék által-is bizonyítottik. Itt a' 26-dik Apr. *Pétrinidből* jött Tudósítás róla; mely ez: „Már egynéhány napoktól fogva az a' közönséges hir terjedett vala-el, hogy a' Törökök a' Bányalukai, Prédori és Vihátsi környéken gyül

gyülnének-öszve, és azon tzállal vólnának, hogy a' mi földünkre által-üfsenek. Ezen öszve-gyülésnek ideje Aprilisnek 22-dikére vala ki-rendelve, és már 24 dikben 7000 gyalok és lovas főből álló Török sereg által-indula *Novihaz* nem melszte a' mi földünkre. Ezek felső *Sirovátznál* már keresztül-is jötenek, és az itt nem melszte lévő Sántzaikban egy bizonyos Serget lesben hagyának, mely az ő Sergeinknek óltalmúl lehetne. Ezen által-ütött Törökség azon ugy nevezett felső *Strovátz* nevű falut, mely tsak 40 házokból áll vala, 19 házot áll *Strovátzban*, és 5 házokat ezen faluhoz nem melszte öszve-égettenek és el-pusztítottanak. Az itten találtató Szélbéli lakólok már alkalmasint valának előre ezen következésről tudósítva, a' honnan némellyek a' közelebb lévő erdőkben el-is rejtették vala magokat; de a' betegek, az öregek, gyermekek és a' vakmerő bátorsággal otthon maradtak mind le-apritatának, vagy fogságra vitetének; az itt talált Barkokat pedig mind el-hajták magokkal.

Frantzia-ország. — „Hogy valamely Birodalomnak, valamely Monárkhának boldogsága tsak egyedül az ő Népének és Jobbágyainak közönséges izeretektől függesztelsék-fel, hogy az erőszakoson feltekert húrak igen el-szakadnak vagy leg-alább keveset tartsanak; amaz egész Európának ezelőtt tsak 40 esztendőkkel-is vólt *Diktátora* a' Frantzia Udvarmost veszi-észre. Az egész Monárkhia Színyártig van telve belső zenebonával, és minden Nem és Rend, még tsak az *Amerikai Kolloniák*-is fenyegetések alatt kéri a' magok hájdaui szabadságokat

Páris.

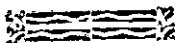
(Páris. 27-dik Apr.) A' múlt hón. 17-dikén öszvegyüle titkon a' Párisi Parlamentom! és Nekker Urnak, ezen zenebonák fundamentom kövének számadásra való húzásáról tanátskoznak vala. Tsak a' lig érte valamit erről a' Köz-nép, a' gyűlés Palotáját körül-vevé, és azt kezdé kiáltani: „ hogy ha tsak leg-kisfebbet fognának Nekker Ur ellen mozdítani, tehát a' Palotát leg-ottan lángba borítván, füsté és hammuvá tennék, és a' Parlamentumnak minden tagjait tüzzel emésztetnék meg. Ezt a' Parlamentom észre-vévén, nem tartá tanátsosnak tovább edgyütt lenni, hanem leg-ottan a' gyűlés el-özlék, és a' Nép le-tsendesedék. A' Királyi Tanáts-gyűlésében-is azt kezdték vala hántorgotni Nekker Urnak, hogy ő a' Monárkhiából szabad-közönséges-társaságot kívánna tsinálni; de a' Király látván a' dolognak szerentsétlen következéseit, a' Minisztériumban változást teve, és az egész Frantzia-országban mozgó dolgok (elaterének) rugójának Nekker Urnak pártját fogá, — Mint hogy Apr. 26-dikára minden Tartományokból a' Députátusok el-nem érkeztenek vala Versáliába, tehát a' Király el-végzette; hogy az (Dietát) Ország-gyűlését Apr. 27-dikéről Májusnak 4-dik napjára halasztza; mely Apr. 27-dikén egész Párisnak minden utzáiban, a' régi szokás-szerint, a' Királyi Zászlónak hordozásával 4 Héroldek által ki-hirdetteték. — Azon belső-zenebona az egész Országban, mely a' Députátusoknak válllasztásából, a' hivataloknak válllasztásából, és fok helyeken a' kenyérnek drágaságából támodott, a' Birodalomnak Anya-Várofsát Páris-is Vérengező Játék

néző-hellyé tette. A' *Députátusok* némü némü-képen zenebona nélkül vállasztattanak, és minden Kerület különösen vala öfzve-gyűlve, hogy a' magok értelmekről meg-edgyezhessenek és a' *Députátusoknak Instrukciót* adhassanak. De midön a' Közép Rendnek Elöljárója *Révillon* Ur a' szükségét kezdené menteni, hogy e' még olly rend-kivül való nem volna, öfzve rohana a' Köznép és ezt tüzzel és halállal fenyegetik vala. Apr. 27-dikén már 5 — 600 öfzve tódult zenebonások jelenének meg botokkal és tüzi fegyverekkel, kik *Révillon* Urnak Akasztófára festett képét minden útzákon szente-széllyel hordozták vala, és a' láрма olly nagy vala, hogy mindenek kéntelenítettének a' magok házaikat bezárni; még is ezen napon semmi sem történék, hanem más-nap rá-menének a' *Révillon* Ur házára, és azt minden hozzá tartazó Épületjeivel edgyütt földig re-rontván, minden hazi-eszközeit öfzve-ronták, ezüst, arany — egy szóval minden készületeit meg-egeték, sőt még a' nálla levő *Cafsdát* is. Egy Dragonyos Regiment álla-ki ezen lármának tsendesíttésére; de ezekre is rá-rohonván a' Nép, a' Dragonyosoknak fegyvereket el-szedték, lovaikat és magokat egymásra ölik vala. Végre a' *Frantzia* és *Svájtzter* Gárdák állának-elé, de ezekből véghetetlen sokon feláldozván életeket, és a' zenebonások közzül is sok el-esvén, végre ágyukat szegezének-ki az ugy nevezett *Montrevil* utzákra; még is a' zenebona le-nem tsendesíttetheték. Az itt el eszneknek számok 130 fő-re mégyen, és a' meg-sebesedteknek 350-re. Fabrikák rontattanak ez által-el, és a' Kár meg-betsülhetetlen. — Itt a' pallérazott *Frantzia* tükör — ne tartson ez más nemzetet magánál durvábbnak — de még több hátra !!

A Leges-leg-alegyesebb Tudósítások.

Közép Szolnak Vármegyéből Mintzentől April. 20-dikán 1789. — „A Győrösöní Uradalom' Administrátora Kerekes, József Ur feleségével együtt 6 hetek alatt meghalván, a: oda való Prédikátor *Porolt Samuel*, a' Temetési-gyűlés előtt az Uradalom' Caszájához férven 51 Tsázar arannyotskák körméhez találtak ragadni, mellyeket a' hofszas sürgetés után maga visszahadott, mindazonáltal azon tselekedetért a' Prédikátorságból örökösön kitétetett, a' mellett Zilahon a' Vármegye fogságában egynéhány hónapokig raboskodván, 1000 forint kezeség alatt bocsáttatott ki. — Ugyan gazember az a' Magyar Kurir, hogy az ilyen történeteket nekünk Papoknak és Prédikátoroknak gyalázatunkra ki-írja! Tudom, léznek Olvasóim, kik talán ezt fogják mondani; de a' Kurir erre csak azt feleli, hogy az olyan a' gaz ember a' ki az effélet tselekszi, és ő is a' volna, ha az efféléket el-halgatná. — Azért, hogy Judás is a' 12 Apostolok között volt, tiszteljük mind a' 11 Apostolt, csak ötet tartjuk egyedül gaz-embernek.

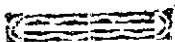
Károlyban Só-Director *Bajor György* Urat a' maga Házi-matskája meg-mordosván, miatta megdühödött, és kínos halállal hala-meg. — „Náunk minden drága, csak a' Leánynak és a' fa-nyelű bitsoknak nem hágott fellyebb az árra.“

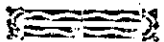
Tsernovitz 27. Apr. Kedves Barátom! — A' magános emberek között leg — — — — — jóakarója az Auszriai Hazánknak Gróf *Románzov* még *Jász Város* sában vagyon, innen ki-nem mozdult és el---indulatainak naponként jeleit mutatja; közelebb az egész Moldvában parantsolatban ki-adta, hogy senki a' Német Tsálfár számára ökröt el-adni akasztófa büntetése alatt meg-ne próbálja — mi az oka nem tudatik. Ugyan illy formán tselekszik a' Lengyel-is a' Muszkákkal, mivel ezeknek számokra a' Lengyel gabonát adni kemény fenyegető parantsolat alatt meg-tiltotta. — 13-dik Aprilistől fogva alig mulhatik-el egy nap, mélyen szükségek ne-vólna a' *Tsálfári* és *Barkó* Húzfárjainak kardjok élére. A' több történetek között nevezetes az az ütközet, melly Apr. 19-dikén *Bakónál* 4000 Török, 2 Divízió Húzfár és 3 Kompánia gyalogság között történt, mely délután 3 óra tályban kezdődvén, estvéli 11 óráig folyt; melynek oka a' vala, hogy a' Török a' mi Népünket 2 szárnyán igyekezi vala meg-bontani, hól egy-felől egy Divízió *Barkó*, más-felől pedig egy Divízió *Tsálfár* Húzfárjai állottanak, kik olly felségesen vívelték magokat, hogy késő estvéig az ütközetet fenn tartván, magok közzül 4 embernél többet el-nem vesztettek; meg-febesíttettek pedig *Májor Köszegi* a' Tsálfár Regimentjéből és *Fő-Hadnagy Gribler* a' *Barkójéből*, 11 köz-emberekkel edgyütt. Ezt látván a' Törökség, hogy a' két szárnyán a' mi Sergünknek femmire sem mehét, nagy dühöfsséggel a' közepének rúgtatott, az hól 3 Kompánia a' *Kaunitz* Batalionából *Obester Karaitzai* vezérlése a'

latt állott, és az egész Batalionnak ágyúi edgyütt lévén, ez-is olly kemény ellent-állást tett, hogy minékutánna 4 lövés esett minden ágyuból, kéntelenített az Ellenség teméntelen hátra hagyott Lovai és Asiai fekete katonái' karával viszfizsa-térni. Ez időtől fogva Levelemnek el indulásáig semmi nevezetes tselekedetek sem a' Török, sem a' mi részünkről napfényre nem jött. A' katona fogdásástiten-is felette nagy; a' szárazság pediglen ki-mondhatatlan, melyből jövendőre szükséget várunk. — Az előttünk álló Török *Armáda* sok ezerekre szám-láltatik, kik többnyire *Dálkali*, vagy ollyan nemű Törökök, kiknek egybeu esküdt fogadások, hogy soha a' hadból viszfizsa-nem térnek, hanem vagy győzedelmeskednek, vagy pedig meg-halnak — de bizony **Ötsém felénk nem igen bátorságos** — *inter nos fit dictum* — ély fokáig s. t.

Cseh-országból Szentistből 30. April. — A' Magyar Hazából Tseh-országba küldetett Helv. és August. Vallású Prédikátoroknak panaszszok. — Ha mi Dániából küldettettünk volna *Franquebárba*, ugy, mint édes Magyar Hazánkból ide, fokkal könnyebben hordozhatnánk a' *Missionak* terhét, mind azért, hogy ott sült Pogányokkal volna dolgunk, kiknek meg-nyerése, mind a' *Missionak*, mind a' *Vallásnak*, mind a' *Missionáriusoknak* magoknak, nagyobb fényeséget adna; mind azért, hogy, ha a' *Missionak* terhe alatt, vagy el-fáraduánk, vagy egétségünkben meg-romlanánk, *sub protectione Societatis propagandæ fidei Christianæ*, idővel, nyugodalmat találhatnánk, mint ezt, a' külömbb-külömbb-féle *Missionok*

Historiájából láthatni: most pedig, olyan el-fordult, 's háládatlan Nemzet közt élünk, akarom mondani, nyomorgunk itt, hét ezteendőktől fogva már számkivetésben, mely, mikor Istenétől 's Királyától, lelki-isméretinek szabadságát kérte, 's kegyelmesen meg-is nyerte, mind a' két Felséges helyen, hűséget 's állhatatosságot ígért; de éppen úgy bánik azóta e' nagy kegyelemmel, mint a' diáznók a' Vallással, mellyek, mikor jól laknak fel-fordítják azt. Ez a' Nemzet, a' lelki-isméretnek szabadsága alatt, a' telti szabadságot kereste, 's mikor azt a' Vallásba, (*melly, az Istennek, az Istenét, a' Tsászárnak, a' Tsászáret, az Evangyélium szolgáinak, azokét meg-adni, kötelezi*) meg nem találta, se Isten, se Vallás nem kell néki, Királyát, is nem a' lelki isméretért, hanem csak kénytelenségből betsüllí-meg. Nem az én békételen penzán, írja 's nagyítja ezt a' dolgot, hanem a' már ez Országban imitt amott pusztán álló Templomok kövei, télsznek e' Nemzet háládatlansága eránt, idővel-is, tanú-bizonyyságot. Nints olyan eszköz, mellyet már meg-ne próbáltunk volna, a' lelki-isméretre való meg-mutatásig; mellyel e' Nemzetet arra bírhatnánk, hogy, minden Ecclesia köteles, maga Papját tisztetségben tartani, és táplálni, sőt két ízben jött már ez eránt Felséges Udvari Rendelés is; de edgyik eszköz sem használ; mert itt a' Keresztény Vallás csak abból áll, hogy a' Nép; a' Helvetica *Confessiót* tartó Nép, senkinek semmivel ne-legyen köteles. E' volna ám az a' jó fajta Vallás, mellyet e' Nemzet kérevelt, 's keres most-is, ha idővel a' Kúlsára reá akadhat-

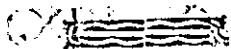

na, mellyel e' nagy *Maximát* meg-nyithatná. Hazánkfiái, kik ide küldetteitek, többnyire már el-romlottak, 's ofzolnak szerté széllyel. Még mi egynéhányan itt nyomorgunk, de nem hiszem, hogy már elztendónél tovább birhalsuk; a' mikor mindnyájan, el-hagyott édes Hazánkba meg-térni szándékozunk.

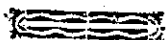
Ílt, a' szomszéd *Hitómislei Kerületben* ilyen furtsa dológ történt, ez-előtt egy héttel. Eppen most van itt Cseh-országba annak az ideje, hogy, a' halas tókból az apróbb halakat ki-fogdossák a' nagyok közzül, 's más különös halas-tókba hordják őket által, hol-is, a' nagyobb halaktól bátorságban nöhefsenek, kivált a' tsukáktól. Ilyen alkalmatossággal az Uraság Tisztjei, a' Parasztokat néki hajtják a' halas-tóknak, kik-is, a' vizet le-eresztvén, úgy szedik ki az apróbbakat a' nagyok közzül. A' Cseh Paraszt felől úgy kell gondolkozni, hogy annak a' mindennapi 'Sidó' Miatyánkja a' tol — — 's mikor Királyát, földes Urát 's Papját meg-lop-latja, nem véteknek, hanem leg-kedvesebb füstü áldozatnak tartja. Történik, hogy egy Paraszt, egy jó virgontz fel fordúlt tsukához hozzá fér, a' halas tónak egy végin 's gazra megyen vele, le-tévén ott a' bokorba 's ott hadja olly reménységgel, hogy majd ha szem igyet vehet, elébb áll vele. A' szegény tsuka el-nyújtószik a' gazba tátott szájjal, mint az *Ésopus* edgy szeri Gerinnye a' lisztbe, 's történetből arra megyen a' burjányba egy fiatal Róka vadászni, 's rá akad még jó elevenen, az el-tátott szájjú tsukára. A' Róka ott szakátskodik körülte, 's a' Tsuka bé-kapja a' lábát a' Rókának éless foga

gai közzé, 's meg-merevedik. Húzza a' tsukát, d
nem bírja, 's el-akad vele a' gazba még jobbar
A' Parafzt kevés idő múlva szem igyet vévén, me
gyen a' gaznak, 's hát Törököt fogott a' Róka, d
viszi ám ötet magát. Meg-lepi a' Parafzt mind a
kettőt, 's azon módon bé-emeli mind a' kettőt *Lito*
mislébe a' Grófjához; hol-is jelenti magát a' Kam
merdinernél, hogy jelentse-bé ötet a' Grófnak, kinek
egy szép Presentet hozott; mit adtz hát? kérdi az
Inas, felét annak az ajándéknak mellyet várok. El
megyen a' Lakáj, ötet bé-jelenteni; az alatt érke
zik egy más Lakáj-is, ki-is igéri szolgálatját, hogy
ötet bé-jelenti; mit adsz hát, kérdi a' Lakaj? felét
ugy mond a' Parafzt, annak, a' mit kapok. El
megyen ez-is, 's kétszeresen-is bé-jelentik a' Gróf
nak. A' Gróf Audientziát ad a' Parafztnak, 's meg
látván, a' vadász tsuka szájában azt a' szép pré
dát, mellyet a' szárazon kapott, nagy mulattságot
tsinála vele házának, 's kérdi a' Parafztot mit ki
ván; ki-is felel 100 páltzát Uram! Felel a' Gróf,
hogy ne-tréfáljon, hanem mondja-meg mit kíván.
Egynéhányszor repetálja a' Parafzt, hogy semmit
egyebet nem akar 100 páltzánál, hozzá tévén utól
jára miben van a' dolog, hogy; mivel a' Gróf La
kajjai ötet ezzel a' Presentel különben bé-nem akar
ták erefzteni, az ezért kapandó Discretziónak, fe
lét edgyiknek, felét pedig másiknak, előre oda
ígérte a' Lakajok közzül. A' Gróf a' dolgot gon
dolóra vévén, 's a' Parafztnak adott szavát, hogy
a' mit kíván meg-adja, vissza huzni nem akarván;
edgyiknek-is, 50, másiknak-is 50 páltzát adata, 's
szolgálatjából el-erefzté. Ez valóságos történet.

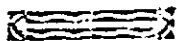
Drinápoly	Drinápoly.						
Bányaluka	95	Bányaluka.					
Belgrád	69	41	Belgrád.				
Bender	55	143	102	Bender.			
Viháts	113	13	51	153	Viháts.		
Bukorest	36	92	51	50	102	Bukorest.	
Karlobágy	133	24	65	167	11	116	Karloba
Khotzim	89	162	121	54	175	72	186 K
Csernovitz	89	158	117	50	198	72	182
Elfszeg	97	23	23	142	36	79	59 1
Galatz	29	122	81	26	132	27	46
Török Grádiska	97	6	44	143	18	92	29 1
Grätz	163	59	94	180	53	142	54 1
Szeben	66	94	53	68	107	30	140
Kafszy	63	134	93	28	144	46	155
Kyvvár	133	29	64	178	22	115	23 1
Konfta							

gei — vagy leg-alább ezekből 6 Divizio a' Törökkel tsatázó-piatzra fogna menni ; mellyet minden órán bizonyofabban meg-fogunk tudni. — Hertzeg *Hohenlohnak* az Erdélyi Nagy Hertzegségi fő Vezérnek egy különös Levele érkezék a' múlt napokban a' F. Udvarhoz Bétsbe, melyben a' keze alatt lévő Húzfárságról a' maga tulajdon keze-irásával azt a' ditsekedő tanú-bizonyságot tette (midőn ezen Húzfárok közzül egy Sqvadromát, a' mint már ezelőtt költ Levelünkben irtuk vala, nem régiben az ellenség eleibe maga vezérelvén, ezeket, és ezeknek hadi-vitézséget tulajdon maga tapasztalta volna) hogy ő még tsak fel-sem tudta eddig tenni, hogy egész Európában valahol olyan hadi-nép lehessen, ki a' tsatára olyan örömmel, olly meg-látározott bátor szível, olly szörnyü kézséggel és bátorvitézséggel ülsön, mint az ő Húzfárjai tselekedének az ötet számmal fokkal fellyül múltó ellenséggel; ezen ő Felségéhez küldött Levelében meg-valja, hogy még most esmert-rá mi a' Magyar katonák. Midőn ezek az előttek szaladó ellenséget hegyen völgyen kergetik és öldöklig vala, alig lehet a' Fő Vezérnek-magának meg-állítani őket. Midőn már a' tsatában el-bádgyatt és attól meg-szünt Húzfárság rendbe kivánnya vala magát szedni a' visszátérésre, tsak ki-ugtatt egy Köz-Húzfár a' Hadi rendből Hertzeg *Hohenlohé* eleibe, 's így kiált: *brávó! brávó!* Kegyelmes Uram! Ha nekünk minden Generálisaink ollyonak valóának mint Excellenciád, hogy velünk edgyütt jönének, eddig rég Konstantinápolyban járnánk. Látá Excellenciád mind

meg-potyalók! hát ha még jó szaladó Lovaik nem lettenek volna! *Hohenlohé* a' Húszárokhoz való indulatját nem tudta hogy mutassa-ki örömében, és ezt-is maga írta Bétsbe, hogy a' Köz-Húszártól a' fő Vezér hogy nyert legyen ditséretet. — Midőn nem régiben azon 7000 Törökök, melyről már itunk, bé-ütöttek volna Horváth országba, egy *Ispotályunkat*, melyben mintegy 400 Legényeink feküsznek vala, a' mondatik, hogy fel-dúlták legyen, és a' szegény fegyver nélkül lévő erőtlen betegek nagyobb részén prédává levének, melyről ezután bővebb és bizonyosabb tudósítást fogunk hallani. — Még most érkezett-meg a' hire Bétsbe, és még eddig egy Ujság Levélben sem lehetett olvasni, hogy tavaly a' Bánáti visszavanódás alkalmatosságával egy Ispotályatskát hátra felejtettünk vala, mely e-gészízen az ellenség prédája leve. Azt beszélik, hogy midőn ezen Betegek-házába bé-ment volna egy *Jantsár*, tsak meg-áll, 's el-bámúl, hogy az ágyokban rendre mind emberek feküsznek; kapja a' kését, forra veszi az ágyakat, és rendre a' betegeknek haját meg-fogván azt kérdi vala *Ráztúl töl-
lök: potsem Belgrád? kellé Belgrád?* 's azzal rakja vala egymásra fejeket, a' midőn egy már alkalmasint fel-épült Toth Legény látván, hogy az ő ágya-is már tsak 4-dik és mingyárt rá-fogna kerülni a' sor, kap egy feje felett lévő *decoctum* fazakát, és ugy tsapá szemközt a' Törököt, hogy ez el-ajtván kezéből kését, a' Toth-Legény fejét véve a' Töröknek és az ablakon ki-ugordván, egy Arnyék-szék jukba buvék, és ugy marada-meg

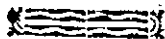

élete. Ezen Toth legény szájából mondják ezen hírnök eredetét. — de már látsuk a' közelebb történt Hadi-Tudólitásokat

A' F. fő-hadi-Tandtól leg-közelebb ezen Tudófitás adatott-ki: — (**) A' F. Ts. és Királyi Lovas Sereg Vezére H. Kóburg által a' Podu Petzédi tsatázó Táborból ezen hónapnak 7-dikén költ tudófitása-szerint arról tudósítatunk, hogy ő az Orosz Tsászári Vezér G. L. Dörfeld Urtól azt a' Tudófitált vette légyen, hogy ő Májusnak 1 napján a' Galatznál magát el-sántzolt mintegy 6000 főből álló ellenségre ütvén, azokat olly szerentsélen megverte légyen, hogy azok közzül 2000-en a' tsatapiattzán maradának halva; ezeknek Vezérek *Ibrahim Basa* elevenen fogaték-el más fő Törökökkel, és mindenestől fogva 1500-ad magával fogságra vitétek; ezen kívül 37 Zászlók és 13 ágyuk prédába jutának. — Az Oroszok részéről tsak 60 emberek esének-el. (Ha igaz a' *Dörfeld raportja*) de 100-nál sokkal többen kaptanak sebet. (**). — Ezen tudófitást már különös Levelekből külömbb külömbb-féle képpen irtunk; de minthogy ez a' F. Hadi-Tandtól adatott-ki, ennek lehet inkább hinni.

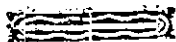
Egynéhány jegyzések.

Ama híres ábrázatból előre jövendölő tudós *Lavater* még 3-mad ideje, midőn az háborúság' tüze még tsak hammú alatt vala, azt jövendölé, hogy 1789-dikben 3 nagy Europai Monárkhák fognának meghalni. Ezt akkor némely Ujság-írók ki-hirdették vala, de némellyek le-nevették; most, midőn már az idén a' Spanyol Király és a' Nagy Szultán bizo-

nyofon meg-hóltanak volna nagyon gondolóra vet-
ték fokon a' *Laváter* jövendölését, — — —

— — — — — azon-
ban: jövendő mondás, álom, 's első idő — ezek
csak nem egy galagonya-fán termett *fáin* gyümöl-
tsék — azért. — Midőn a' *Noviból* való Bafa a' mi
fogságunkba esett — ez megint, úgy mondják, hogy
azt jövendölte volna, hogy az ő fogsága 7 ezten-
dökig fog tartani; mivel addig békeféség nem len-
ne; de ennek is csak azok hídigyenek, kik örömeft
hifznek, hogy erőszak ne-essék a' hiten. — A' múlt
Vasárnak a' Bétsi Postára megy a' Kurir, hogy a'
maga Levelcit ki-vegye. Egnéhány Leveleket ad-
nak a' kezibe, 's csak el-bámúl midőn látja, hogy
edgyiknek szóról szóra ez a' titulusa. Magyarúl:
Főlséges Császár Második JOSEF természet -szerint
való Kegyelmes Urunknak térd 's fej-hajrással aláza-
toson nyujtassék. — Béts — fellyül kereszt jel vala: —
Kérdem a' Posta Tifzttől olvafta-é ezen Titulust, és
tudja-é kinek szól ezen Levél? (mert ha Magyar vagy
Deák Titulussal jő valamely Levél, azt a' Kurir' Is-
katulyájába vetik a' Postán, és annak ő a' *Minel-*
lissza, minthogy a' Királynak lakó Várofsában egy
Posta Tifzt is Magyarúl nem tud; Frantziául és Ola-
szúl tudnak; mert ennélkül edgyet sem vesznek-bé,
Nem tudom biz én, felel a' Posta Tifzt; én a'
nyelvet nem értem, azért adám az Urnak, talám
az Uré léfzen. Mondám kijé a' Levél, ekkor nyi-
ták fel a' szemet, és az Udvarhoz vivék a' Leve-
let. Kérdem a' Posta Tifzttől, hogy *Privátus* em-
bernek szabad-é ő Felségével Levelezni? 's azt fe-
lelé,

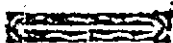

lelé, hogy egy Posta nap lints, mellyen ő Felsőségnek *Privátus* emberek' Levele ne-jöne; még sokszor a' leg-mutkosobb. borítottakban, és nem jövofolná; hogy valamely Postán a' leg-alább-való ő Felsőségéhez szöllő Levelet-is el-ne vegyék. En ezen, megvallom, el-bámultam.

F. M. L. G. *Vartenslében* már jobban' vagyón, és Bétsbe sem jö-fel magát orvasaltatni. — Gen. *Sztárainak* halását hirdették vala az Ujság-írók; de ezen hír meg-bizonytalan. — Itt Bétsben az a' híre, hogy bizonyos *Commissio* a' Bánáti-Népnek számlálásáról való Könyveket magához vévén, azt falunként ujjalog meg-számlálta volna; és 73 ezerrel találtatott volna a' Nép kevesebbnek mint a' háború előtt való számlálás Könyvében találtatik; kik többnyire mind Svábok. — Minthogy az Erdők ki-zöldültenek, és minden bokor szállást ad, az erdős Vármegyékben nyüfeg a' Tolvaj, kik között sok a' hitte szegett katoná. *Torontál* Vármegyéből már egynéhány tudósítási vettünk ezekről; de a' kiket közülök el-foghatnak, leg-ottan fel-aggatják. — B. *Revitzki* Ur a' *Londoni* eddig volt F. Ts. Királyi Követ Neápolisba tétetett - által ezen Hivatalra. — Még most érkeztenek Frantzia-orzágból - meg azon bizonyos tudósítások, mellyek - szerint a' Bánátban el-rablott Keresztények nem vitettenek vala Konstantzi, nápolyba fogságra, hanem ennek nagyobb része a fekete tenger tsatornáiban fogoly szolgáknak adatván-el, Ásiába vitettenek által; a' honnan soha többé vizsgálza nem jönnek.

Négyes szövetségbéli Punctumak: — Azon Nagy Szövetségnek, mely a' Bétsi, Pétervári Madriti és

Versáliai uralkodó Udvarok között kötöttnek lenni mondatik, sőt iratik is; és a' melynek *Nafiszau*, és *Kaunitz* Hertzegek Frantzia Miniller, Gróf, *Montmorinnel* edgyütt tartatnak Fő-szerzőjének lenni; míg nagyobb világosságát látni lehetne, látsuk addig csak némü némü árnyékát ezen következő rövid Summában: — 1.) Az említett négy uralkodó Udvarok, és azoknak maradéki között fel-bomolhatatlan edgyesség légyen; mely nem valami más hatalmasságnak elnyomására, hanem ezeknek magok oltalmazására tzeleozzon. 2.) Az *Achenben* 1748-ban kötött frigy, nem külömben *Arangnezben* 1753-ban, ugy az 1756-béli *Versáliában*, a' *Bourboni* Familiának kötése 1761-ben, az *Austria* és *Mulzka*-ország között volt edgyezés 1787-ben, mind ezen frigy-kötések helyben hagyatván meg-erősittesenek. 3.) Frantzia és Spanyol-országok ezen jelen-való Török háborúra nézve, a' szoross egy-részre sem hajlóságot tartás-meg. 4.) Valahányszor az *Austriai* Udvart valamely ellenség haddal meg-támadja, mindenkor a' Spanyol és Frantzia Udvarok külön külön 30-ezerből álló segítő Serget adjanak, melynek 1 harmad része lovas légyen: és viszontag ha a' Spanyol vagy Frantziát támadnák-meg; éppen annyi segittséget adjon az *Austria* Udvar-is; a' körülállásokhoz képest ezen számot a' segittség fellyül haladhatja, és mindenik Udvarnak szabadságában áljon a' segittséget pénzül venni-fel. 5.) Ha a' *Mulzka* Tsáizárné támadtatnék-meg; akkor a' Spanyol és Frantzia Udvarok mindenik 8 *Linéabéli* hajókat és 6 *Fregat*-hajókat adjon segittségül, de ezen jelen-való háború

ki-vétetik. A' Muzzka' Udvar-is éppen ennyi hájákat adjon, ha a' Spanyol vagy Frantzia Udvarok támadtatnak-meg. 6.) A' Muzzka és Frantzia Udvarok között 1787-ben a' hajón kereskedés iránt kötött edgyezés meg-erősítettvén helyben hagyattasék; Spanyol-ország-is pedig a' Muzzka Udvarral hasonló edgyezésre lépjék. 7.) Az 1761-ben Frantzia és Spanyol-országok között kötött Familiai edgyelség meg-erősítetsék; ide tartozik a' 3-dik *Károlynak* 1779-ben kötött edgyezése-is. 8.) Ezen négyes szövetekezés tsak az óltalmazó nem pedig a' meg-támadó hadakozásokra szolgál; de ha valamelyiknek ezen 4 Hatalomságok közüll mostan birtokában lévő tartományja el-foglaltatnék; tehát a' más három Udvar mind addig a' hadakozástól meg-nem szünik, valámig azon el-foglalt tartomány a' maga elébbi tulajdonosának épségben minden fel-darabolás nélkül visszfa nem adatik. 9.) Ha ezen 4 szövetekezett Udvarok közüll valamellyik más Hatalomság által tsak ugyan meg-támadtatnék, akkor a' másik három Udvarnak a' meg-támadottnál lévő Követjeinek az egész dolog tudtára adatsék, sőt ezen háborúról való tanátskozásban-is ezen Követek jelen lehetsenek, hogy mind a' négy Udvarnak jóvára edgyezőleg légyen a' tanátskozás. 10.) Ha közönségesen valamely hadi-készületeket, vagy hadi-útazást kellek tenni, akkor az edgyező akaratból tett végzés, mind a' négy Udvarnak edgyaránt jóvára tze-lozson. 11.) Ezen szövetekezésben való meg-edgyezésre lehet a' Dánus Udvar-is mint a' Muzzkáknak rigyelsét meg-hivni (*invitálni*) a' minthogy mind

a' 4 Udvaroknak meg-engedtetik, a' magok barát-
jaikat Fejedelmeket vagy frigyefseiket ezen szövet-
kezésben lejendő részesülésre meg-hivni: mindazál-
tal az említett 4 Udvaroknak meg-edgyezése nélkül
enkit ezen szövetkezésbe bé-venni nem lehet. —
Ezen szövetkezéshez még 17 igen fontos de titkos
tziikkellyek-is tartoznak, a' mellyeket még most sem
ki-írni, sem tudni nem szabad.

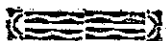
A' *külömbb-külömbb Tudófitások Zürzavaros-fellege.*
A' *Toskúnai* Nagy Hertzeg Alszzony, mint a'
Ts. Királyi Tsillagos-Kereszti-Rendnek Fő-Alszzo-
nya 's őltalmazója, ezen Alszzonyi-Rendnek, 16
személyekből álló Tagokat méltoztatott nem régi-
ben nevezni; kik között N. Nemzetünkben e' követ-
kezendők találhatnak: u. m. — *Mária Cajatana Her-
benstáin* Gróf Alszzony, *G. Erdödiné* — *G. Zitsi Jo-
sepha* Gróf *Bethlenné*. — Gróf *Volstáin Ersébeth*,
Gróf *Károlyiné*. —

Buda. — „Az itt tartozkodott Agyuzó Sereg-
nek első csoportja innen 11-dikben a' Táborhoz in-
dult, és a' más része-is 13-dikban el-mulhatatlanul
fog indulni. — Feldmaršal Gróf *Hudik* Ur ő Excel-
lentiája *Futókra* szerentsélen meg-érkezett, és min-
den kézűletek úgy vagynak, hogy innen valamit
maga, úgy a' Fő-hadi-szállás minden órán *Nagy
Betskerékre* megyen. — Az ágyuzó seregbéli Fő Had-
nagy *Rájnás János György* Urat, ki Hazánkban bi-
zonyos Bányászi helyen a' tüzi-por és felétrom'
Gondvifelője vala, 33 egész esztendő alatt, vala-
mint a' hadban, úgy a' Kamara gazdaságában meg-
bizonyított szorgalmatofságáért ő Felsége Január.

19-dikén ezen folyó elftendőben, minden Örökös Birodalmaiban, minden maradékival edgyütt Nemesi Rangra és Tisztességre emelni, és eddig volt névéhez *Ráimberg-i* Rang-nevet adni méltoztatott. — Tóth-országból annyit tudunk, hogy az itt lévő Tábor ezen hón. 12-dikén lépett tsatára; mi történt az-ólta? szüntelen várjuk. — Apr. 1. napjától fogva szároztság uralkodik Hazánkknak nagyobb részében — a' reménység szüre alatt véres-verejtékkal szántó-ve-tő ohajtva nézi a' feje-felett keringő fellegetket. — A' mint a' Kémektől észre-vettük (azt írják Tóth-országból) *Berbir* és *Bányaluka* között megint egy nagy tábor Török szállott-meg; és fő-képpen ezen Erősségek őltalmazására gyűlnek-őszve. A' legnagyobb erő pedig, a' Bosniai Kormányzó alatt *Ostrováztz*-felé indúlt, hogy *Vihátszhoz* és *Tzettinhez* közel lehessen. A' minden-féle gyülevész népből őszve-szedett gyalogság már ide menő útban vagyon, a' lovalság pedig, melly a' Török hadi-rendnek színe, meg külömbb külömbb tsoportokban hátra-marad, hogy a' barmok eledelében szükséget ne szenvedjenek. — Minthogy mi (szól a' Tudósító) *Prédornál* és *Kosforáztznál*-is némely ellenséges Sergeket mozgásban ízemléltünk, a' vala a' hira, hogy a' Törökök *Novit* kezdték volna ostromlani; de még eddig ezen Vár előtt egy Török sem jelent-meg. — Az a' *Mavoyénitől* nem régiben vizsza jött Strásamester, kiről közelebb költ edgyik Levelünkben emlékeztünk vala, azt a' hirt hozta Erdélybe, hogy 15-ezer Törökök, 20-ezer Szeretsenek és 4-ezer Arnotak Oláh-országba őszve-vagynak gyűlve, hogy 6 tsoportban az erdőkön keresztül Erdélybe bé-űssek; kiknek el-fogadásokra a' *Veres-toronynál* jó előre való kézűlet tétetett.

Orosz Vezér *Dörfeld* Urnak tsatájáról egy kűfönös Levélben ezt írják Moldovából: — „Generál Láj. *Dörfeld* 8 Battallion gyalog és 8 osztály lovasokkal és elégséges ágyukkal meg-indulván a' Duna-felé, *Galatz* és *Braila* között egy a' Nagy Vezér Táborából ki-küldött, és mintegy 20-ezerből álló

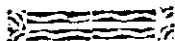

álló Török Seregbe találta. Az Orosz Vezér meg-támodván a' fikon ellenségét, olly kemény tsatát tartta velek, hogy a' 20-ezer Törökök közül 15-ezer alig izaladhata-el; az ellenségnek véghetetlen ágyui prédaül maradának, és minden élés-tárok el-vétetének, és az Oroszok a' Duna mellett helyet foglalának magoknak. Ezen tudósításra F. M. L. B. *Splényi* a' *Kóburg* Táborából *Foxányig* elé-moz-dúlt, és G. *Horváth* Obester Ur-is az *Ojtozi* Pas-lusról az ellenség földjére bé ment.

Moldovából Apr. 14-dikén írják: — „Egynéhány ezer lovas Török *Petruskánál* (*Okna* és *Adjud* között) a' *Totrus* vizén által-menének, és útjokat a' hegyeken által *Paraváig* az Ország-út-felé vevék. Mihent ez Báró *Karajtzainak* hirül lett volna, azonnal *Ötves* Kapitányt *Barkótól* 100 Húzárokkal és egy osztály Arnótokkal *Szabó* Kapitányjok alatt, el-küldötte, hogy meg-tudhassák mitsoda szándékkal légyenek az ellenségek. Ezek észre-vévén Húzárinkat a' *Totruson* vizsgál-térének, de vizsgál-men-tekben a' Húzárok erősen üldözték őket, 30-at közülök el-ejtvén, és 4 Török-öket el-fogván. A' mellett a' Tsászár Húzárokból el-esett egy ember, és egy ember el-fogatlatott az ellenségektől; az Arnótok közül egynéhányan hová lettenek légyen, az nem tudatik. — Ezen történet elébb elő-adta magát, mint a' mellyet már meg-irtunk volt.

A' *Tzettini* Törökök bezzeg meg-tsalták a' miéinket. Ugyan azon a' helyen 4 ágyukkal és sán-tzokkal vették-körül magokat, mellyet *Vallis* Vezér a' miéinknek számokra ki-keresett és helyyesnek lenni itélt *Tzettinnek* ostromlásánál. Mig ezt a' helyet el-nem foglalhatjuk, addig meg-se gondoijuk, hogy *Tzettin*hez férhetünk.

Orosz-ország. Kerzsonban Mártz. 14-dikén költ Levél még e' következő tudósítást adja *Otzakov* felől: „Mint hogy az *Otzakovi* erőtségnek végső ostrománál el-esett és sebeikben meg-hólt embereknek fokasága jól tudatik, az Oroszoknak veztesé-gét

gét közzel 4000-ig lehet fel-vetni. Ezek között 220 derék Tisztek vagynak, a' kik az ostrommal — vagy annakutánna sebeikben vesztenek-el. Ambár az ellenségek' vesztesége véghetetlen nagyobb volt az Oroszokénál; mindazáltal az egyéb fok sanyarúságok után, mellyek meg-erőtlenítették volt az Oroszokat, mindenkor fogják érezni veszteségeket. Az okból-is a' győzödelmes népek több hetekben valamennyire búba voltak merülve, melyet lassanként egyedül az Oszakovban nyert felettébb nagy préda enyhített-meg. Melly véghetetlen nagy volt itten a' zsákmány, tsak abból-is ki-tették, hogy a' *Kersoni* és *Sebestyevári* Kereskedők a' kiknek meg-engedtetett az erősségbe jöni, nagy rakásonként vették azt leg-óltsóbb árron, és a' köz-emberek fok aranyokat érő jószágokat szint' annyi *rubelken* adtak-el. Mivel a' katonáknak meg-engedtetett, minden házakat fel-keresni, fok el-rejtett pénzeket és kintseket találtak. A' Basának Hadi-Kasásjában 3 millió 400-ezer piafterek találtattak; ezen kivül a' Basának még más Kasásja volt, melly hasonlóképpen az Oroszoké lett, de Iskély Summát foglalt magában. A' Fő Tisztek' házaikban-is többnyire találtak kintses ládák, mellyekben 7 — 8000-ig való aranyok számláltattak.

„Hogy a' nyert gazdagságot Isten előtt kedves jóra fordíthassa, és Sz. *Miklós*nak tiszteletet teheszen, a' kinek oltalmának tulajdonította a Várnak meg-vételét, el-tökéllette magában a' Nép ezen Szentnek Templomot építeni a' Várban, és a' Városi az ő nevérol Sz. *Miklós* Várának nevezni, és ezen épületre szánta nagyobb részét nyereségének. A' Tisztek az ütközet-helyén, önnön magok példájokkal mentek elől, és leg-ottan el-kezdődött a' munka. Egyszersmind az el-romlott falaknak fel-építésére-is gondot tartott, és ezen dologra minden-felől népet gyűjtött-öszve. A' Tsászárnénak parantsolatjára a' Fő-Vezér olly rendeléseket tett, mellyek fzeript ezen erősség annyira meg-erősítették, hogy akár mitsoda erő ellen védelmezhesse magát. Öri-

retül 10-ezer emberek főgnak az erőtségben maradni. — Berezán szigetén-is jobb ágyuk és számosabb őrizet fogta-el a' helyyet; a' szigetnek által-ellenében a' szárazon ágyuzó sántz vetetett-fel, mely által akármely ellenséges hajós-feraget el-lehet távoztatni a' Vártól.

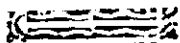
„ Midön *Potemkin* Fejedelem ezen által-ment volna *Petersburg*-felé, kemény parantsolatot adott, hogy a' 4 hadi-hajók, mellyeknek fel-fegyverkezése az el-múlt elztendőtől fogva tsak lassan ment véghez; mivel addig, mig a' Törökök birták *Ozakovot*, lehetetlen volt a' Fekete-tengerre botsátáni azokat, sietve el-készittésenek, hogy Májusnak első napjáig a' *Sebestye-Varánál* álló hajós-fereghez kaptsolhassák magokat. Annak okáért ezeken a' hajókon és 40 ágyukat hordozó könnyű hajókon éjjel nappal dolgoznak. *Sebestye-varánál* 3 *Sereges-hajók* és 13 könnyű hajók állanak immár, és ezekhez még 5 könnyű hajók várattatnak, melly okból az egész hajós-fereg 7 *sereges-hajókból* és 2844 ágyukat hordozó 22 könnyű hajókból fog állani. Ezeknek vezérlését a' Felsőleges *Tsászárné* a' *Vice-Hajós Vezérségre* emeltetett *Vojnovits* Grófra bizta. Más hajós fereg, mely kisebb hajókból áll, és 24 gallyákat, 46 ágyuzó hajókat és 1 ágyut hordozó 140 kisebb hajókat számlál a' *Kinburni* és *Ozakovi* ágyuzó Sántzoknak (*Batterie*) őltalma alatt a' *Limánban* marad.

Lengyel-országban a' Görög Papoknak meg-parantsoltatott, hogy ezután többé ne-imádkozzanak az *Orosz Udvarért*, hanem egyedül a' Királynak és a' szabad Közönségnek boldogságaért, és hogy a' *Marketányosok* és a' többi *Oroszok*, a' kik *Ukrániában* nem bírnak jószágot, ki-menjenek az *Országból*. A' gyülekezetben el-vegeztetett, hogy a' gyalogság 50 emberekkel szaporittassék minden *Kompania* számára; mellyet leg-először meg-határozott a' gyűlés, öszve-veve 7000 ember új gyalog Népet télsen.

Kassáról 8-dik Máj. 1789. szóról szóra: — „ 10
 3-dik Máj. a' *Judicium Subalternum* Préfesse Qvártél-
 lyán, melly vagyon Özvegy Patikáriusné Schramm
 Házánál az harmadik Contignátzion, a' Konyha-fal-
 ba Lélek jelent-meg. Dél-előtt 10 órakor a' fa-hor-
 dó szolgálta surolyával ülven a' Konyhába jaj szót
 hall, 's vigyáz mi dolog? hát imé újra jaj szó hal-
 latik a' falból. Ez-is nem veszi tréfára a' dolgot,
 lélektelen ki-szalad. Utánna bé-megy a' szolgálló
 Leány semmit sem tudván mi esett élébb a' Kony-
 hába: 's hát szózat adatik hozzá-is illy formán:
Erfa! ez kérdi: hol vagy? mondja itt vagyok, hol?
 hát vélzi észre, hogy a' falból szollittatik. Meg-ré-
 múlt ez-is, és öszve-hivja a' tselédeket 's jelenti,
 hogy a' Konyha falból valami Lélek beszél. Bé-
 mennek mindnyájan kívánván látni ezen tsudát. A'
 Szakáts szollittya a' Lelket, hogy beszéllen hol
 van? és mi baja van? szóllal néki-is a' falból, hogy
 itt van és sohajtoz, 's a' mint beszél vele kapja egy-
 szer mint Kálvinyista öszve-szidja, a' többi pedig a'
 Kálvinyista és Lutheránus bámúl és tsudálozik,
 kik között voltak a' Préfessnek Akadémiába járó há-
 rom gyermekei, a' Pápisták pedig ki fir, ki térdepel
 és imádkozik. Az alatt az Házánál szállást bérlő
 Kvártélyosok-is, a' második Contignátzióról az Os-
 kolák Fő-Direktor Felesége-is 's mások-is kik Vilá-
 giak kik Papok tsupportoznak 's áhítatoskodnak 's
 kevés minuták alatt fut a' hir a' Városon, hát már
 hat annyit is beszélnek, 's mit tsinálnak, a' szerint
 a' mint vagy gyengébbhez 's babonáshoz és tudat-
 lanhoz érkezett a' dolog. Ez a' Lélek-jelenés tar-
 tott 10 órától fogva délyesti 5 óráig, és a' gyer-
 mekek Instruktora, ki Pápista, 's maga-is térdepelve
 könyörgött ezen Lélekért, többnyire mindég maga
 beszélt a' Lélekkel. A' ki-is Afzszonyi gyenge for-
 mán ejtette a' szót. No már itt minden tsak abba
 a' hizembe vólt, hogy valósággal a' falból beszélt
 a' Lélek. Ugy hogy az nap estvére érkezvén haza
 a' Préfes Feleségétől, gyermekei, tselédjei a' grá-
 dits szélin mingyárt mind ezzel állottak-ki: Atyám

Uram 's a' t. itt a' Konyhán valami Lélek beszél a' falból, 's noszfa mind beszélnek erősen és állittják a' historiát, még a' Kálvinyista Szakáts-is: Uram soha ha magam nem tapasztaltam 's hallottam volna nem hittem volna, 's a' t. mondja a' Préfes: most se hidd biz azt egy tseppet-is, mert az egész Historiának a' szomzéd padjáról kellett esni: ezek felelik hogy ők vizgálták a' padlást-is, de semmit sem vettek észre. Notandum hogy a' pad bé-volt zárva, 's mig fel-mentek, addig a' Lélek a' szomzéd padra el-illanthatott, ott pedig tátva nyitva volt mind a' padról mind a' padra az ajtó. Itt még más nap-is jöttek mentek 's imádkoztak az emberek, a' Háznak Alszonya pedig északára-is Strázsát rendelt a' Léleknek, a' ki a' vele edgyütt vigyázó Szakáts, Instructor, Kementze-fűtő és egy Professzor jelenlétekben 11-óra-felé, három jaj szót hallott még. Meg-ijedt a' Háznak Alszonya, hogy bizony majd mind el-rémül a' Szálló a' Házától, a' kik a' Préfesén kívül már mind hitték szentül, hogy Lélek vagyon a' falba. 'S kapja nem várja, hogy valaki sürgesse nálla a' dolgot, noha a' Préfes-is meg-akarja ugyan ijeszteni, mivel drágán fizeti a' szállást, elő-jön a' Préfeshez: No édes Tökintetes Uram hallom! hogy itten a' Konyhán valamely Lélek-jelenés történt. Igen-is; felel a' Préfes, hanem jó volna ki-keríteni a' Lelket és innen a' falból által-vinni oda, a' hol kétféle egy héten fél fél font húst kaphatna. Erre el-megy az Alszony, hoz Kőmivest és Kémény-seprőt, találják ezek a' padon a' Konyha falon le-menő egy Lélek lyukat, melyet a' meg-hólt Patikárius, kinek a' Patikája a' Jesuiták Collegyiomába volt, 's az Özvegyéi-is ott vagyon most-is, a' végre hagyatott, hogy ha valaha transferáltatna a' Patika ide, a' Laboratorium kéménye légyen ez a' lyuk, melly alól bé-van tsinálva. Ennek a' tetején ha le-száll valaki, a' ki a' Konyhában van, annak ugy tettik, mintha a' falba beszélne valaki, és ha követskéket botsát le-felé, ugy tettik, mintha kopogtatna valaki

laki belőlről. E' vólt az a' mesterség, melly által a' Szomszéd Olasz Kalmárnak valamellyik tselédje, Lélek képibe a' falba bútt, és annyi embereket szánakozásra 's áhítatosságra indított 's el-tsábitott. De köszönnye hogy a' Préses oda haza nem vólt, estve pedig alútt, mikor tizenegy órakor tett jaggatását tsak reggel hallotta meg. Már most a' Szakáts tsak azon örvend, hogy loha a' Konyhán annyi Vendége nem vólt, mint az-óta, külömbbndl külömbb emberek meg-tisztelték. Egy Páp azt mondá a' Préses gyereki előtt, hogy máfázor-is tapasztolta már ő ezen történetet. — Ez valósággal így esett; de még most-is sokan nem tudják hogy súlt-ki a' mesterség.

Tudósítás.

A' *Heltai Gáspár* Magyar Kronikája első darabjának mostan reánk következő. *Médárdusi Pesti Vásárra vége lézzen*; azért-is én kívánom tudtára adni a' N. Magyar Közönségnek. — (1.) Hogy én többet tselekedtem, mint a' mit a' tudósításban kihirdettem; egynéhány nevezetesebb Királyoknak és Fejedelmeknek Képeiket ki-mettzetvén, a' Magyar érdemes Uraknak kedvekért, és erre való nézve — (2.) Kívánom, hogy minden Előre-fizető Urak az első darabbal edgyütt a' második darabnak-is árrát előre meg-fizessék, és — (3.) Az Exemplárokat megtalálhatják nálom Pesten a' Vásár alkalmatosságával a' *Fejér-Bárány* Vendég-fogadóban, a' *Hajó* nevezetű úttzában. Győr 1-ső Máj s. t. Ajánlja magát a' Nems. Magyar Publicumnak igaz szolgája *Strájbig Josef* Györi Typografus.